

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2490/2536

นาย เตย แก้วมณี โจทก์ นาง มณี ฉายอรุณ จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1382, ป.พ.พ. มาตรา 1722, ป.วิ.พ. มาตรา 145

ย่อ / หลักกฎหมาย

ในคดีที่โจทก์ฟ้องจำเลยเพื่อพิสูจน์ว่าโจทก์มีสิทธิในที่ดินพิพาทดีกว่าจำเลย ศาลพิพากษาถึงที่สุดโดยวินิจฉัยว่า ที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยโดยการครอบครองปรปักษ์ ไม่ใช่ทรัพย์สินมรดกของ ช. ผลของคำพิพากษาดังกล่าวย่อมผูกพันโจทก์ โจทก์จะอ้างว่าจำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกของ ช. ไม่มีอำนาจร้องขอครอบครองปรปักษ์ที่ดินพิพาทซึ่งเป็นมรดกของ ช. ไม่ได้ เพราะจำเลยร้องขอแสดงกรรมสิทธิ์โดยใช้สิทธิทางศาล และที่ดินพิพาทก็เป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยไม่ได้เป็นทรัพย์สินมรดกของ ช. การกระทำของจำเลยจึงไม่ได้เป็นปฏิบัติการต่อกองมรดกของ ช. และคำพิพากษาไม่ได้ถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือเพิกถอนแต่อย่างใด ดังนั้น คำพิพากษาดังกล่าวยังคงมีผลผูกพันโจทก์อยู่ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 145 วรรคแรก

คำพิพากษา

สำนวนแรกโจทก์ฟ้องว่า โจทก์และจำเลยเป็นผู้จัดการมรดกของนางสาวขึ้น ตามคำสั่งศาลนางสาวขึ้นมีมรดกเป็นที่ดินโฉนดเลขที่ 6169 ซึ่งเป็นเจ้าของร่วมกับโจทก์จำเลยและนายใจจำเลยเป็นผู้ครอบครองเอกสารโฉนดดังกล่าว ต่อมาจำเลยยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งว่าจำเลยมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินเฉพาะส่วนของนางสาวขึ้นในโฉนดดังกล่าวโดยการครอบครองปรปักษ์ ศาลมีคำสั่งให้ตามคำร้องขอเป็นการยกยกทรัพย์สินมรดกของให้ถอนจำเลยออกจากการจัดการมรดกของนางสาวขึ้น ห้ามจำเลยเกี่ยวข้องกับทรัพย์สินมรดกดังกล่าวอีกต่อไป จำเลยให้การว่า การที่โจทก์และจำเลยเป็นผู้จัดการมรดกของนางสาวขึ้นก็เพื่อทำหน้าที่แบ่งแยกโฉนดเลขที่ 6169 นางสาวขึ้นได้ยกทรัพย์สินทั้งหมดรวมทั้งที่ดินเฉพาะส่วนของนางสาวขึ้นในโฉนดดังกล่าวให้จำเลย โดยมอบโฉนดให้จำเลยยึดถือไว้และจำเลยเองก็มีชื่อในโฉนด จำเลยจึงมีสิทธิยึดโฉนดไว้โดยชอบ โจทก์ไม่มีอำนาจฟ้องการกระทำของโจทก์มีชอบด้วยกฎหมายและหน้าที่ในฐานะผู้จัดการมรดกของให้ถอนโจทก์ออกจากการจัดการมรดกของนางสาวขึ้น สำนวนที่สอง โจทก์ฟ้องว่า โจทก์และจำเลยเป็นผู้จัดการมรดกของนางสาวขึ้นตามคำสั่งศาล โฉนดเลขที่ 10921 เป็นทรัพย์สินมรดกของนางสาวขึ้นและโฉนดเลขที่ 6169 นี้มีผู้ถือกรรมสิทธิ์รวม 4 คนแบ่งเป็น 5 ส่วน คือเป็นของโจทก์จำเลยและนางใจคนละ 1 ส่วนเป็นของนางสาวขึ้น 2 ส่วน จำเลยได้ยื่นคำร้องขอต่อศาลขอให้สั่งว่าจำเลยมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดเลขที่ 6169 เฉพาะส่วนของนางสาวขึ้นโดยการครอบครองปรปักษ์ จนศาลมีคำสั่งตามคำร้องขอของจำเลย การครอบครองของจำเลยไม่เกิน 10 ปี ไม่สงบ ไม่เปิดเผยและไม่เจตนาเป็นเจ้าของ เพียงแต่ยึดถือหรือครอบครองแทนทายาทของนางสาวขึ้น และการกระทำของจำเลยเป็นการโต้แย้งสิทธิของโจทก์ในฐานะเป็นผู้จัดการมรดก ขอให้พิพากษาเพิกถอนคำสั่งศาลที่สั่งว่าจำเลยมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดเลขที่ 6169 เฉพาะส่วนของนางสาวขึ้นโดยการครอบครองปรปักษ์ และขอให้พิพากษาว่าที่ดินส่วนดังกล่าวเป็นทรัพย์สินมรดกของนางสาวขึ้น จำเลยให้การว่า คำสั่งศาลที่ว่าจำเลยมีกรรมสิทธิ์ในที่ดินดังกล่าวเป็นการสั่งโดยชอบด้วยกฎหมาย จำเลยไม่เคยยึดถือหรือครอบครองที่ดินโฉนดเลขที่ 6169 และโฉนดเลขที่ 10921 แทนทายาทในทรัพย์สิน

ของนางสาวขึ้น แต่จำเลยยึดถือครอบครองในฐานะเป็นของตนเองโดยสงบเปิดเผย เป็นเจ้าของมากกว่า 10 ปี เพราะนางสาวขึ้นยกให้จำเลย ขอให้ยกฟ้อง ศาลชั้นต้นพิจารณาแล้ว พิพากษาให้ยกฟ้องโจทก์สำหรับสำนวนแรกและสำนวนที่สอง ส่วนสำนวนที่สามพิพากษาว่า ให้จำเลยจัดให้มีการรังวัดที่ดินโฉนดที่ดินเลขที่ 6169 ให้แบ่งเป็น 5 ส่วนแบ่งแยกให้เป็นของนางเตยโจทก์ที่ 1 และนางตองโจทก์ที่ 3 คนละ 1 ส่วน เป็นของจำเลย 3 ส่วน คำขออื่นนอกจากนี้ให้ยกและให้ยกฟ้องนางเตยโจทก์ที่ 2 (ในฐานะผู้จัดการมรดก) เสียด้วย โจทก์ทั้งสองสำนวนอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน โจทก์ทั้งสองสำนวนฎีกา ศาลฎีกาฟังข้อเท็จจริงว่า โจทก์และจำเลยเป็นผู้จัดการมรดกของนางสาวขึ้นในระหว่างการจัดการมรดกจำเลยยื่นคำร้องต่อศาลชั้นต้นขอแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดินโฉนดเลขที่ 6169 เฉพาะส่วนของนางสาวขึ้นซึ่งพิพาทกันในคดีนี้ว่า ที่ดินพิพาทดังกล่าวเป็นของจำเลย โดยการครอบครองปรปักษ์ ศาลชั้นต้นได้มีคำสั่งให้จำเลยได้กรรมสิทธิ์ที่ดินพิพาทโดยการครอบครองปรปักษ์ตามคำร้องของจำเลยต่อมาโจทก์ในฐานะส่วนตัวและในฐานะผู้จัดการมรดกของนางสาวขึ้นได้ฟ้องจำเลยต่อศาลชั้นต้นขอแบ่งกรรมสิทธิ์รวมในที่ดินโฉนดเลขที่ 6169 ซึ่งรวมพิจารณาเข้ากับคดีสองสำนวนนี้โดยอ้างว่าโจทก์มีสิทธิในที่ดินพิพาทดีกว่าจำเลยซึ่งได้กรรมสิทธิ์มาโดยคำสั่งศาล ศาลชั้นต้นวินิจฉัยว่า ที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยโดยการครอบครองปรปักษ์ ไม่ใช่ทรัพย์สินมรดกของนางสาวขึ้นให้ยกฟ้องโจทก์ คดีสำนวนดังกล่าวถึงที่สุดโดยคู่ความมิได้อุทธรณ์และฎีกา ศาลฎีกาวินิจฉัยข้อกฎหมายว่า ที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยโดยการครอบครองปรปักษ์หรือเป็นทรัพย์สินมรดกของนางสาวขึ้นเห็นว่า ข้อเท็จจริงในเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติมาแล้วว่า โจทก์เคยฟ้องจำเลยเพื่อพิสูจน์ว่า โจทก์มีสิทธิในที่ดินพิพาทดีกว่าจำเลยศาลชั้นต้นฟังข้อเท็จจริงแล้ววินิจฉัยว่า ที่ดินพิพาทเป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยโดยการครอบครองปรปักษ์ ไม่ใช่ทรัพย์สินมรดกของนางสาวขึ้นคดีดังกล่าวถึงที่สุดโดยโจทก์และจำเลยต่างไม่อุทธรณ์และฎีกาผลของคำพิพากษาคดีดังกล่าวซึ่งถึงที่สุดแล้วจึงผูกพันโจทก์ในคดีนี้ซึ่งเป็นบุคคลคนเดียวกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาตรา 145 วรรคแรก ส่วนที่โจทก์ฎีกาว่า จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกนางสาวขึ้นไม่มีอำนาจร้องขอครอบครองปรปักษ์ที่ดินพิพาทซึ่งเป็นของนางสาวขึ้น คำพิพากษาคดีดังกล่าวจึงไม่ผูกพันโจทก์นั้นศาลฎีกาเห็นว่า จำเลยร้องขอแสดงกรรมสิทธิ์โดยใช้สิทธิทางศาลและที่ดินพิพาทก็เป็นกรรมสิทธิ์ของจำเลยโดยการครอบครองปรปักษ์อยู่แล้ว ไม่ได้เป็นทรัพย์สินมรดกของนางสาวขึ้น การกระทำของจำเลยจึงไม่ได้เป็นปฏิบัติการต่อกองมรดกของนางสาวขึ้นและคำพิพากษาคดีดังกล่าวก็ไม่ได้ถูกเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือเพิกถอนแต่อย่างใดคำพิพากษาคดีดังกล่าวจึงยังมีผลผูกพันโจทก์อยู่ พิพากษายืน

องค์คณะ

ปรีชา ธนนันท์ · สมาน เวทวินิจ · จิระ บุญพจนสุนทร

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/2490/2536>